

Sesida dals

29 d'avust 2017

Communitgà ils

30 d'avust 2017

Protocol nr.

758

Incumbensa Fasani

concernent il sustegn da la plurilinguitad svizra sin plaun federal

Resposta da la regenza

Davart il svilup actual en il sectur da la plurilinguitad en Svizra ha la regenza prendì posiziun il settember 2016 a chaschun da la consultaziun tar la midada da la lescha federala dals 5 d'october 2007 davart las linguas naziunalas e la chapientscha tranter las cuminanzas linguisticas (lescha da linguas, LLing; CS 441.1) ch'è vegnida proponida da quellas uras. En quest connex èsi vegnì punctuà ch'il Grischun sco unic chantun triling da la Svizra ha ina posiziun speziala. Correspondentamain è noss chantun pertutgà spezialmain da la dumonda da l'armonisaziun da l'instrucziun linguistica en las scolas obligatoricas ed interessà vi d'ina soluziun coordinada.

En sia posiziun per mauns dal departament federal da l'intern (DFI) ha la regenza grischuna resguardà quai bain sco problematic, sche la confederaziun daventa activa sin plaun legislativ en in sectur, per il qual è da princip cumpetent il chantun. Ma i na po betg vegnir snegà ch'ils chantuns n'han fin ussa betg ademplì cumplainmain lur obligaziun d'armonisaziun tenor l'art. 61a da la constituziun federala da la confederaziun svizra dals 18 d'avrigl 1999 (Cst.; CS 101). Cuntrari ad auters chantuns n'ha il Grischun perquai betg exclus da bel principi l'intervenziun da la confederaziun en quest sectur.

Concretamain ha la regenza beneventà la varianta 3 proponida en il sboz da consultaziun. L'intent da quella èsi da segirar formalmain la posiziun da la segunda lingua naziunala. Ella fixescha che l'instrucziun en la segunda lingua naziunala duai cumenzar sin il stgalim primar e duai durar fin a la fin dal stgalim secundar I. Per

rinforzar las linguas minoritaras rumantsch e talian ha il chantun Grischun pretendi supplementarmain ch'i stoppia vegnir purschida en l'entira Svizra a tut las scholaras e scolars dal stgalim secundar I ina terza lingua naziunala sco rom facultativ.

En l'incumbensa qua avant maun renvieschan las sutsegnadras ed ils sutsegnaders cun preoccupaziun a las stentas en differents chantuns a disfavur da l'instrucziun linguistica en in'otra lingua naziunala. En quest connex dastgi tuttina vegnir constatà per exempel ch'ina iniziativa dal pievel correspondentà è ultimamain vegnida sbittada cleramain en il chantun Turitg. Ed er en il chantun Turgovia ha il parlament chantunal renunzià la finala da stritgar l'instrucziun da franzos or dal plan d'instrucziun da la scola primara.

Considerond las explicaziuns fatgas qua survast è la regenza pronta da sa drizzar cun ina brev al DFI e da pretender anc ina giada energicamain l'armonisaziun da l'instrucziun linguistica en las scolas obligatoricas. Questa coordinaziun serva a la coesiun naziunala. Ella duai vegnir realisada resguardond spezialmain ils giavischs dals chantuns plurilings. En quest senn è la regenza pronta d'acceptar l'incumbensa.

En num da la regenza

La presidenta:

B. Janom Steiner

Il chancelier:

Daniel Spadin